

Åpenhetsloven

Redegjørelse for 2024

H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard) AS

Innholdsfortegnelse

1	Om Aschehoug	3
2	Innhold og metode	4
3	Forankring av ansvarlighet	5
4	Våre risikoområder	6
5	Handlingsplaner og oppfølging av risikoområdene våre	10
6	Veien videre	12
7	Kontaktinformasjon	13

Aschehougs kjerneverdier er mot, integritet og engasjement. Disse verdiene er grunnleggende for hvordan vi utfører jobben vår, og for hvordan vi behandler kollegaer, forfattere, kunder og andre forretningsforbindelser.

Aschehougs etiske retningslinjer setter rammene for selskapets forventninger til våre medarbeideres adferd internt og eksternt, og er ment å være en veiledning i vårt arbeid og virke for forlaget.

Mads Nygaard

forlegger og konsernsjef

1 Om Aschehoug

H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard) AS («Aschehoug») ble grunnlagt i 1872 og er en ledende og uavhengig litteratur- og kunnskapsformidler som garanterer for ytringsfrihet og arbeider for en åpen, internasjonal kulturkontakt.

Aschehougs kjernekompetanse er å formidle kunnskap, opplevelser og underholdning gjennom å finne, foredle og formidle litteratur i alle sjangre. Vi skal bringe frem nye forfattere og bygge forfatterskap – norske og utenlandske – og formidle innhold i alle formater.

Vi utgir romaner, noveller, dikt, essays, biografier, personlige beretninger, bøker om politikk og historie og bøker for barn og unge. For utdanningsmarkedet utvikler vi innhold både i bokform og digitalt for grunnskole, videregående, universitet og høyskoler, samt juridisk profesjonstjeneste.

Vår ambisjon er å skape lese- og lærelyst ved å utgi de beste forfatterne og de beste læremidlene. Ved å bygge på vår sterke samfunns- og kulturpolitiske tradisjon skal vi sikre grunnverdier som ytringsfrihet, norsk språk, kultur og identitet.

Aschehoug er organisert i Aschehoug Litteratur og Aschehoug Utdanning.

I Aschehoug Litteratur inngår redaksjonene for norsk, oversatt, sakprosa, barn & ungdom og lyd, samt agenturet Oslo Literary Agency.

Aschehoug Utdanning omfatter virksomhetsområdene Aschehoug skole, Universitetsforlaget, Juridika og Scandinavian University Press.

Aschehoug eier ett datterselskap, Forlaget Oktober. Denne rapportens aktsomhetsvurderinger omfatter Forlaget Oktober.

Forlaget Oktober ble startet i 1970. Forlagets hovedvekt er på norsk skjønnlitteratur. Forlaget Oktober har ikke selvstendige plikter etter åpenhetsloven.

Ved utgangen av 2024 var det 244 ansatte i Aschehoug og 11 ansatte i Forlaget Oktober.

2 Innhold og metode

INNHold

Denne rapporten er vår redegjørelse for forlagets gjennomføring av aktsomhetsvurderinger for regnskapsåret 2024, i henhold til kravene i åpenhetsloven. Innledningsvis gir vi en generell beskrivelse av hvordan ansvarlighet er forankret i vår organisasjon. Vi gjennomgår så våre risikoområder og redegjør for våre retningslinjer og rutiner for håndtering og oppfølging av mulige negative konsekvenser for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette omfatter hva vi har avdekket gjennom aktsomhetsvurderingen. Avslutningsvis oppsummerer vi tiltak som vi har iverksatt eller planlegger iverksatt for å hindre eller forebygge risiko for negative konsekvenser.

METODE

I aktsomhetsvurderingen har vi kartlagt og vurdert risiko for negative konsekvenser knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom analyser av våre leverandørkjeder. I henhold til lovens krav har vi hovedsakelig satt søkelys på forhold hos våre direkte leverandører. De er analysert ut fra risikofaktorer knyttet til landtilhørighet, bransje og type produkt. Ved innsatsfaktorer det er knyttet stor risiko til, har vi også stilt spørsmål om hvordan våre leverandører forholder seg til sine underleverandører.

VÅR TILNÆRMING

Åpenhetsloven krever kontinuerlige aktsomhetsvurderinger. Det betyr at arbeidet med å oppfylle lovens krav aldri blir ferdigstilt eller avsluttet. Vårt fokus er å gjennomføre tiltak som kan føre til stadig reell forbedring.

DEFINISJONER

- Grunnleggende menneskerettigheter henviser til de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som er beskrevet i dokumenter som FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.
- Anstendige arbeidsforhold betyr arbeid som tar hensyn til grunnleggende menneskerettigheter, samt helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og som gir en lønn som er tilstrekkelig til å leve av.
- Med aktsomhetsvurdering mener vi en prosess for å kartlegge risiko for at virksomheten direkte eller indirekte bidrar til negativ påvirkning etter OECDs retningslinjer. Dette innebærer en kartlegging av arbeidsforholdene gjennom hele prosessen knyttet til virksomhetens produkter og tjenester, fra start til ferdig leveranse.
- Leverandørkjede refererer til kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til ferdig produkt. En leverandør refererer til enhver som direkte leverer varer eller tjenester til virksomheten.

3 Forankring av ansvarlighet

ORGANISATORISK FORANKRING I ASCHEHOUG

Styret i Aschehoug vedtok i styremøte 13. juni 2023 å forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer. Konsernsjefen gis i oppdrag å sikre at vi har retningslinjer for å følge kravene i åpenhetsloven tilpasset vår virksomhet.

Konsernsjefen er øverste operative ansvarlige for ansvarlighet i vår virksomhet. HR-direktøren er ansvarlig for å utvikle retningslinjer og gjennomføre aktsomhetsvurderingen.

INTERNT ARBEID MED ANSVARLIGHET

Aschehougs etiske retningslinjer setter rammene for selskapets forventninger til våre medarbeideres adferd internt og eksternt. De er ment å være en veiledning i vårt arbeid og virke for forlaget.

Aschehoug er sertifisert som Miljøfyrtårn og arbeider etter prinsipper som understøtter en bærekraftig utvikling.

Vi løfter frem viktigheten av å sikre grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold blant våre ansatte. I 2024 oppdaterte vi våre etiske retningslinjer og krav til leverandører. Disse er tatt inn i vår opplæringsplan for nyansatte. I 2025 vil vi fortsette arbeidet med å informere om retningslinjene, og gjennomføre opplæring av relevante ansatte. Dette gjelder i første omgang forlagshuset Aschehoug.

INFORMASJONSPLIKTEN OG HENVENDELSER

Vi legger ut informasjon om arbeidet med ansvarlighet og aktsomhet på våre nettsider.

Henvendelser vi mottar om åpenhetsloven, håndteres i første omgang av vår resepsjonist/HR-sekretær og sendes videre til HR-direktøren for oppfølging.

Vi svarer på henvendelser fra offentligheten i tråd med § 6 i åpenhetsloven om informasjonsplikt. Vårt system for å overholde informasjonsplikten organiseres gjennom virksomhetens kanaler for å ta imot skriftlige henvendelser fra offentligheten. Disse følges opp av dedikerte personer og besvares innen 3 uker.

AVVIKS- OG VARSLINGSHÅNDTERING

I 2024 gjennomgikk vi rutinene for oppfølging og håndtering av varsler. Vi har kartlagt behovet for oppdateringer og opplæring av ledere, med fokus på tydelige ansvarsrutiner og instruksjoner for håndteringen av varsler. Arbeidet med oppdatering og lederopplæring vil fortsette i 2025.

Relevante dokumenter, som risikoanalyse og aktsomhetsvurdering, lagres i sikker skyløsning.

LEVERANDØRENE VÅRE

Aschehoug ønsker å bidra til en kultur for ansvarlighet hos alle våre leverandører og forretningsforbindelser. Dette preger samhandlingen vår med dem. Fokuset vårt på viktigheten av å sikre grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i hele vår verdikjede, vil fortsette å styrke denne ansvarlighetskulturen fremover. Konkret gjøres dette som del av dialogen med eksterne partnere, og blir inkludert i våre innkjøpsavtaler.

Aschehoug har utarbeidet etiske retningslinjer («Code of Conduct») for leverandører, som det forventes at alle leverandører forholder seg til. Som et minimum skal de overholde internasjonale konvensjoner og arbeidsmiljølovgivning, med utgangspunkt i ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, barnearbeid og diskriminering. Der internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

Gjennom aktsomhetsvurderingen har vi analysert virksomhetsområdene våre for å identifisere eventuelle kritikkverdige forhold i våre leverandørkjeder. Vi bruker funnene fra analysen til å iverksette systemer og tiltak som påvirker ansvarlighetsgraden til våre leverandører og forretningsforbindelser. Disse systemene og tiltakene har som hovedmål å opprettholde og styrke vår høye standard for ansvarlighet gjennom hele verdikjeden.

4 Våre risikoområder

I dette kapittelet gir vi en oppsummering av kartleggingen av våre leverandører og forretningsforbindelser. Formålet med kartleggingen har vært å identifisere mulig risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i verdikjeden vår. Denne kartleggingen er utgangspunktet for å iverksette relevante tiltak.

VÅRE VIRKSOMHETSOMRÅDER

Vårt organisasjonsnummer er knyttet til NACE-kode 58.110: Utgivelse av bøker. Dette innebærer utvikling av trykte og digitale læremidler, skjønnlitteratur og sakprosa.

IDENTIFISERING OG PRIORITERING AV RISIKOOMRÅDER

Nedenfor er en oversikt over hvordan vi har identifisert og prioritert våre risikoområder. Vi har brukt både interne og eksterne datakilder for å sikre at vi har en helhetlig forståelse av risikobildet. Vi har også tatt hensyn til relevante lovkrav og retningslinjer, herunder internasjonale standarder og avtaler, som regulerer vår virksomhet.

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Aschehoug har gjennomført en analyse av virksomheten med tilhørende forretningsforbindelser, samt etablert en oversikt over disse med beskrivelse av hva som kjøpes eller selges.

På grunnlag av dette har vi identifisert følgende risikoområder:

- Trykkeri og bokproduksjon
- Programmeringstjenester og konsulentvirksomhet tilknyttet IKT
- Godstransport på vei
- Renhold og vaktmestertjenester
- Engroshandel
- IKT (datamaskiner, tilleggsutstyr til datamaskiner, telefoni og programvare)
- Kantinedrift (mat, drikke, frukt og grønnsaker)

Prioriteringen av hvilke risikoområder som skal håndteres først, har blitt gjort på bakgrunn av avdekket risiko og omfang. Verdikjeden omfatter enkelte leverandører innen trykkeri og bokproduksjon i Asia som kommer høyt opp på risikolisten. Disse er flagget i høyrisikolisten fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Det samme gjelder programmeringstjenester. Videre er renhold og varetransport begge på listen over bransjer med høy risiko for utnyttelse av sårbare arbeidstakere. Hva angår engroshandel av IKT og kantinedrift, følger vi opp at våre leverandører jobber aktivt for å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold fra produksjon til sluttprodukt.

Et risikoområde skal forstås som et potensielt kritikkverdig forhold vi har avdekket i vår verdikjede gjennom aktsomhetsvurderingen. At vi klassifiserer noe som et kritikkverdig forhold, betyr at det har potensiale til å bidra til negativ påvirkning eller skade.

I det følgende redegjør vi nærmere for de risikoområdene som er identifisert gjennom vår analyse, samt generelle trekk ved hvert område som man bør være særlig oppmerksom på i aktsomhetsvurderingen.

Trykkeri og bokproduksjon

Det er en forhøyet risiko forbundet med papir- og bokproduksjon i Kina, India og Indonesia. Dette skyldes at disse landene forbindes med dårlige arbeidsforhold, lav lønn, urimelig overtid, farlige arbeidsmiljøer og begrensede fagforeningsrettigheter. Verken Kina eller India har ratifisert ILO-konvensjonene om organisasjonsfrihet (nr. 87 og 98), og Kina har heller ikke ratifisert nr. 29 og 105 om tvangsarbeid. Det rapporteres også om barnearbeid og tvangsarbeid fra fabrikkindustrien. En stor andel av Kinas, Indias og Indonesias arbeidsstyrke består av fremmedarbeidere som har særlig risiko for å bli utnyttet. De mangler ofte kontrakter og tilgang til trygdeordninger, hvilket øker risikoen for at de kan bli ofre for diskriminering og trakassering.

Videre er produksjon av papir og tremasse forbundet med flere utfordringer, særlig i høyrisikoland som Brasil, Kina, Indonesia og Russland. Skogbruk kan føre til nedgang i biologisk mangfold, forurensning og avskoging hvis ikke det forvaltes på en bærekraftig måte. Ikke-bærekraftig skogbruk kan også ofte ha negativ påvirkning på lokalsamfunn og urfolks rett til levebrød og kulturelle rettigheter, for eksempel i Brasil og Indonesia.

Programmeringstjenester og konsulentvirksomhet tilknyttet IKT

Offshore-programmering innebærer en forhøyet risiko fordi outsourcing kan fragmentere ansvaret for arbeidsstandarder og gjøre det vanskelig å føre tilsyn og å avgjøre ansvarlighet. Større bedrifter kan søke å fraskrive seg ansvar for menneskerettigheter ved å outsource til mindre bedrifter i land med andre krav enn landet bedriften selv opererer i. Slike mindre bedrifter kan lettere slippe unna med utnyttelse av arbeidskraft, samtidig som de større bedriftene lenger opp i forsyningskjeden beskytter seg selv mot skade på omdømme og juridisk ansvar.

De mest alvorlige risikoområdene for offshore-programmering er lav lønn, urimelig arbeidstid og mangel på fagforeningsrettigheter. Vi har inkludert følgende bransje i dette risikoområdet: utgivelse av annen programvare og programmeringstjenester. Dette er fordi bruk av offshore-ressurser er en utstrakt praksis i bransjen.

Engroshandel – IKT og kantinedrift

Engroshandel: IKT (datamaskiner, tilleggsutstyr til datamaskiner, telefoni og programvare)

Det foreligger en risiko ved kjøp av elektronikk og IKT. I informasjonsteknologisektoren produseres en betydelig andel produkter på fabrikker i Kina og andre asiatiske land. Det finnes mye dokumentasjon som viser problemer med arbeidstakerrettigheter i slike fabrikker, spesielt i form av lave lønninger, tvungen overtid, misbruk av studenter som arbeidskraft og oppsigelse av fagforeningsledere. Menneskerettighetsrisikoene antas å være noe lavere for montering/sammenstilling enn for produksjon av komponenter.

Engroshandel: Kantinedrift (mat, drikke, frukt og grønnsaker)

Verdikjedene i landbrukssektoren er belastet med en rekke tilfeller hvor det er avdekket brudd på menneskerettigheter og skadevirkninger på miljøet. Dette gjelder i stor grad for importerte produkter hvor det er avdekket bruk av barnearbeid, tvangsarbeid og begrensninger i folks rett til å melde seg inn i fagforeninger. For produktene te, kaffe, kakao, rørsukker og bananer som dyrkes i tropene, er risikoen for slike misligheter vurdert å være svært høy. Mesteparten av de andre produkter som brukes til matlaging, som tomater, løk, salat, agurk, appelsiner, epler og druer, importeres fra EU-land, og spesielt fra Spania og Italia der det foreligger godt dokumenterte tilfeller av at migranter arbeider for ulovlig lave lønninger og med urimelig lange arbeidsdager.

Godstransport på vei

Godstransport på vei er på regjeringens handlingsplan mot arbeidslivskriminalitet. Ifølge Økokrims trusselvurdering er det høy risiko for utnyttelse av sårbare medarbeidere, særlig i arbeidsintensive yrker med en høy andel ufaglærte, slik som varetransport. Uregistrerte utenlandske arbeidstakere som mottar betaling i kontanter, er sårbare for utnyttelse ved at arbeidsgiver urettmessig beriker seg på deres lønn eller annen godtgjøring. Dette gjelder også arbeidstakere som utfører arbeid under andres identitet, herunder gjenbrukt identitet. Det er vanskelig for myndighetene å avdekke denne typen utnyttelse.

Renhold og vaktmestertjenester

Renhold og håndverkertjenester er på regjeringens handlingsplan mot arbeidslivskriminalitet. Økokrims trusselvurdering viser økt sannsynlighet for utnyttelse i arbeidsintensive yrker med høy andel ufaglærte. Renhold og håndverkertjenester utgjør slike risikoyrker. Uregistrerte utenlandske arbeidstakere som mottar betaling i kontanter, er sårbare for utnyttelse ved at arbeidsgiver urettmessig beriker seg på deres lønn eller annen godtgjøring. Dette gjelder også arbeidstakere som utfører arbeid under andres identitet, herunder gjenbrukt identitet. Det er vanskelig for myndighetene å avdekke denne typen utnyttelse.

Undersøkelser viser at noen sårbare arbeidstakere befinner seg i en gråson mellom det regulære arbeidsmarkedet på den ene siden, og straffelovens bestemmelser om menneskehandel/tvangsarbeid på den andre siden. I gråsonetilfeller blir arbeidstakere grovt utnyttet uten at de juridiske vilkårene for menneskehandel er oppfylt. Dette kan gjøre det vanskelig å få tilstrekkelig bistand.

Risikoanalyse og oppfølging – metodebeskrivelse

Aschehoug og Forlaget Oktober har mer enn tusen leverandører, hvorav en stor gruppe norske enkeltmannsforetak for ulike forfattere og designere. Ved hjelp av et analyseverktøy setter vi opp en prioritert liste ut fra størrelse på leverandøren beregnet etter innkjøpssum, type leverandør/selskapsform, landrisiko, industririsiko og tidligere erfaringer med

leverandøren. Dermed omfatter listen alle leverandører som på basis av disse kriteriene er aktuelle for oppfølging.

Den prioriterte listen har siden vi startet analysen i 2022, med gjentakende metode i 2023 og 2024, bestått av mellom 170 og 200 leverandører. Listen har representert en stadig høyere andel av vår totale innkjøpssum, fra 80 % av våre innkjøp i 2022 til 87 % i 2024.

Deretter gjennomgås listen i lys av en mer detaljert risikovurdering. Områdene landrisiko, bransjerisiko og produktrisiko tilordnes en verdi på en skala fra 1 til 5. Landrisiko er hentet fra [Global Rights Index](#), som oppdateres årlig. Bransje- og produktrisiko er basert på informasjon fra høyrisikolisten til [Direktoratet for forvaltning og økonomistyring](#), informasjon fra [Arbeidstilsynet](#) og våre vurderinger.

Leverandører som enten tilordnes verdien 4 eller 5 på ett av områdene landrisiko, bransjerisiko og produktrisiko, eller *samlet* har en risikosum på 8 eller mer på områdene, utgjør den endelige listen over leverandører som skal følges opp. Disse leverandørene blir omfattet av en grundigere undersøkelse.

Den grundige undersøkelsen, som innledes med å gjennomgå informasjon på leverandørens nettsider, ender opp med følgende kategorisering:

Kategori 1: Leverandøren har gode rutiner, og videre oppfølging er ikke nødvendig.

Kategori 2: Leverandøren har igangsatt arbeidet med å forbedre sine rutiner og må følges opp

Kategori 3: Det er uklart hva slags rutiner leverandøren har iverksatt, og vi må undersøke nærmere.

Vi går i dialog med leverandørene i kategori 2 og 3 for å høre nærmere om og ev. hvordan de arbeider med spørsmålene knyttet til etiske retningslinjer og anstendig arbeidsliv. Det har vist seg at flere av disse leverandørene kan settes til kategori 1 ved at dokumentasjon oversendes eller at vi på annen måte blir overbevist om at leverandøren er sitt ansvar bevisst.

Risikoanalyse for regnskapsåret 2024

For regnskapsåret 2024 ser våre funn og tall slik ut per april 2025:

Ved hjelp av metodikken og analyseverktøyet beskrevet ovenfor, har vi en prioritert liste på 170 leverandører. Disse utgjør en andel på 87 % av total innkjøpssum. Videre risikoanalyse tilsier at 60 leverandører ligger over grenseverdiene beskrevet ovenfor på områdene landrisiko, bransjerisiko og produktrisiko.

42 av disse 60 leverandørene er omfattet av vår kartlegging og analyse i 2022 og 2023. Vi legger til grunn at den nylig foretatte vurderingen av disse leverandørene også har gyldighet for 2024. Det betyr at 18 nye leverandører følges opp. En gjennomgang av informasjonen på disse leverandørenes nettsider har resultert i følgende foreløpige kategorisering:

Kat. 1: 11 leverandører

Kat. 2: 1 leverandører

Kat. 3: 6 leverandører

Det betyr at **sju** nye leverandører (kategori 2 og 3) følges opp ved at vi kontakter dem.

I tillegg har vi **fem** leverandører fra 2022 og 2023 som vi fortsetter å følge opp, siden de enten har gitt lite tilfredsstillende svar eller at leverandøren befinner seg i et høyrisikoland.

Risikoanalysen – en vurdering

Gjennom aktsomhetsvurderingen har vi kartlagt risikoen for at vår virksomhet direkte eller indirekte kan forårsake eller bidra til negativ påvirkning.

Det er noe forhøyet risiko knyttet til enkelte av våre store leverandører som opererer i risikoland og/eller risikobransjer.

Dette gjelder særlig leverandører som befinner seg i Asia. En leverandør av konvertering av digitale formater og et trykkeri har vært i porteføljen vår over tid og ble grundig vurdert før kontraktsinngåelse. Det er i ettertid blitt gjennomført besøk og/eller gjort bakgrunnssjekk av dokumentasjon. Vi mottar årlige oppdatert sertifiseringsrapporter om arbeidsmiljø fra leverandøren av konvertering av digitale formater. Det er ikke gjort negative funn, men trykkeriet avvikes som leverandør i 2025.

Årets arbeid med åpenhetsloven har avdekket at vi også har enkelte andre produksjoner i Asia, først og fremst samproduksjoner via europeiske forlag som i noen tilfeller benytter leverandører i Kina. Vi vil i 2025 gjennomgå våre rutiner for denne type prosjekter, for å vurdere hvilke muligheter vi har for å påvirke leverandøren og sikre at etiske retningslinjer overholdes.

I 2024 inngikk vi samarbeid med en asiatiske leverandør av et administrasjonsverktøy for tidsskrifter. Vi har mottatt dokumentasjon om etiske retningslinjer og anstendig arbeidsliv fra leverandøren (ESG-rapport) og skal årlig følge opp dette.

Vi har også hatt spesiell oppmerksomhet mot leverandører i USA. Disse er leverandører av programmeringstjenester, og vi etterspør dokumentasjon om anstendige arbeidsforhold og ev. outsourcing av (deler av) virksomheten.

Vi har erfart at enkelte større USA-baserte leverandører er underleverandører til og faktureres via norske selskaper. Dermed vil vi i årets undersøkelse gå lenger ned i leverandørkjeden i slike tilfeller. Vi går i dialog med tre norske selskaper for å høre hvilke krav og forventninger de setter til sine USA-baserte leverandører når det gjelder etiske retningslinjer.

Vi mener dette er en grundigere prosess enn kun å sende ut spørreundersøkelser og basere seg på hva leverandørene krysser av i et skjema. Vi har både analysert offentlig tilgjengelig dokumentasjon og gjennomført direkte dialog, som anbefalt i OECDs veileder.

5 Handlingsplaner og oppfølging av risikoområdene våre

Analysen av leverandørporteføljen for Aschehoug og Forlaget Oktober viser at vi har mange små leverandører, ofte norske enkeltmannsforetak, og disse har variabel dokumentasjon når det gjelder ansvarlighet. Dette er ikke unaturlig, da disse ofte er virksomheter med én eller noen få ansatte. Vår vurdering er at det er veldig lav risiko for brudd på menneskerettigheter blant disse.

På den andre siden har Aschehoug og Forlaget Oktober et mindre antall større leverandører. Mange av disse kan i stor grad dokumentere gode rutiner for å følge opp menneskerettigheter

og anstendige arbeidsforhold i sine verdikjeder. Der vi ikke har funnet slik dokumentasjon, har vi fulgt opp gjennom dialog. Dette har gitt oss avklaringer i de fleste tilfeller, ved at leverandøren har gitt oss svar og/eller dokumentasjon knyttet til de relevante risikofaktorene i deres bransje.

Vi har noen få store leverandører, særlig innen IKT og programmering. Noen av dem er verdensomfattende og mange basert i USA. Vi har liten grad av påvirkningskraft på disse leverandørene. Dette skyldes særlig vår størrelse og at leverandørene ikke er avhengige av oss som kunde. Vi følger selvsagt også opp disse og opplever at vi finner og/eller får tilsendt dokumentasjon. Dokumentasjonen er imidlertid i noen tilfeller ikke tilstrekkelig dekkende for det vi etterspør i henhold til åpenhetslovens krav, f.eks. dokumentasjon om "anti-slavery". På bakgrunn av dette kan vi ikke konkludere med at disse leverandørene har besvart vår henvendelse fullgodt med tanke på kravene i åpenhetsloven, men vi kan heller ikke forvente at leverandøren innfrir fullgodt våre krav til dokumentasjon. Vi mener det er i tråd med åpenhetslovens intensjon at vi konsentrerer oss mest om leverandører der vi har størst påvirkningskraft.

OECD skiller mellom tre nivåer av risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold: at virksomheten vår i) direkte kan ha forårsaket, ii) indirekte kan ha bidratt til, eller iii) kan bli assosiert med slik negativ påvirkning.

Gjennom aktsomhetsvurderingen har vi kartlagt at det er liten sannsynlighet for at Aschehoug eller Forlaget Oktober direkte eller indirekte har forårsaket eller bidratt til negativ påvirkning på noen av risikoområdene. For alle våre risikoområder fremstår risikoen for direkte eller indirekte negativ påvirkning som minimal. Kartleggingen vår viser at Aschehoug eller Forlaget Oktobers mulige negative påvirkning innenfor disse områdene i verste fall kommer inn under kategorien at eventuell påvirkning «kan bli assosiert med» vår organisasjon og/eller forretningsforbindelsene våre.

For risikoområdet trykkeri og bokproduksjon har Aschehoug og Forlaget Oktober de siste årene byttet til hovedsakelig norske og nordeuropeiske trykkerier. Det er høy bevissthet om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i disse landene. Samtidig har vi fortsatt enkelte produksjoner i Kina, hvilket medfører et noe økt potensial for negativ påvirkning. Disse produksjonene er i hovedsak samproduksjoner med andre europeiske forlag, og vi vil derfor gjennomgå våre rutiner for denne type prosjekter for i størst mulig grad å kunne sikre at kravene til respekt for menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold følges opp.

Aschehoug og Forlaget Oktober arbeider for å sikre at vi ikke står i fare for å bli assosiert med leverandører som ikke holder et høyt etisk nivå. Dette vil vi jobbe kontinuerlig for også fremover. I vår handlingsplan for det kommende året har vi oppfølgingspunkter knyttet til både trykkerivirksomhetene i Asia og til leverandører innenfor de øvrige risikoområdene.

Vi har en løpende dialog med våre leverandører og samarbeidspartnere. Risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er en del av denne dialogen.

Vi har nevnt at leverandører vi i 2022 og 2023 har satt til kategori 1 (leverandøren har gode rutiner, og videre oppfølging er ikke nødvendig), også har gyldighet i 2024. Vi planlegger en gjennomgang av disse med tanke på ev. endringer i risikofaktorer (f.eks. landrisiko). Dette vil kunne medføre at vi oppretter ny dialog med og innhenting av dokumentasjon fra enkelte av disse leverandørene.

6 Veien videre

Aschehoug er opptatt av å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold på alle nivåer i vår verdikjede. Å sørge for ansvarlighet i vår egen virksomhet og hos våre leverandører og samarbeidspartnere er en løpende prosess som vi vil følge opp hvert år. Handlingsplanen sikrer at de prioriterte tiltakene blir fulgt opp og at vi opprettholder vår høye standard for ansvarlighet.

SLIK SKAL VI FØLGE OPP I TIDEN FREMOVER

Vi vil kontinuerlig evaluere vår praksis for å sikre at vi oppfyller våre forpliktelser samtidig som vi fortsetter å forbedre oss.

Vi gjennomfører en årlig aktsomhetsvurdering i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper i henhold til § 4 i åpenhetsloven. Aktsomhetsvurderingen omfatter kartlegging av mulige risikoområder knyttet til vår virksomhet, leverandørkjeder, forretningsforbindelser og geografiske områder vi opererer i. Vi utformer handlingsplaner for å håndtere de mulige risikoområdene, samt gjenopprette skade dersom vi avdekker at skade har skjedd. Ved behov vil vi oppdatere våre retningslinjer for ansvarlig næringsliv.

Aschehoug vil fortsette å følge opp kartlagte leverandører som eventuelt ikke kan dokumentere tilfredsstillende at de sikrer menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos seg selv og sine underleverandører. Vi vil i første rekke konsentrere oss om de leverandørene der vi har størst påvirkningskraft. Vi vil fortsette å følge opp de få leverandørene som opererer i høyrisikoland, samt andre leverandører som hittil ikke har gitt oss tilfredsstillende svar eller dokumentasjon

Internt har Aschehoug et pågående arbeid for å revidere egne rutiner, policy-dokumenter og innkjøpsavtaler. Nye etiske retningslinjer for leverandører er utarbeidet slik at kravene knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold blir enda tydeligere.

OPPSUMMERING OG AVSLUTNING

Gjennom arbeidet med ansvarlighet hos oss selv og våre leverandører og samarbeidspartnere har vi økt kompetansen internt og eksternt knyttet til risikoområder for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi har erfart hvor viktig det er å stille tydelige krav og gå i dialog for å sikre at vi ikke direkte eller indirekte bidrar til negativ påvirkning. Evaluering internt vil oppsummere hva vi har lært gjennom aktsomhetsvurderingen, og om vi kan ha oversett noe som bør inkluderes i neste rapporteringssyklus. Evaluering eksternt vil bestå i at vi oppsummerer responsen fra leverandørene våre fra denne prosessen og vurderer om neste rapportering bør inkludere flere områder.

7 Kontaktinformasjon

Et viktig element i åpenhetsloven er informasjonsplikten som følger av § 6. Alle kan ta skriftlig kontakt med Aschehoug og be om informasjon om hvordan vi håndterer risikoområder knyttet til vår virksomhet.

Denne rapporten ligger tilgjengelig på våre nettsider og gir utdypende informasjon om vårt arbeid med åpenhetsloven. Den har også blitt delt i vår interne kommunikasjonskanal slik at alle ansatte har tilgang. Redegjørelsen vil bli oppdatert innen 30. juni hvert år, eller ved vesentlige endringer i våre retningslinjer.

Dersom du har spørsmål, vennligst ta kontakt med oss: epost@aschehoug.no

